

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 13-11-2020
Enhed: FOPS
Sagsbeh.: SUMMSB
Sagsnr.: 2006204
Dok. nr.: 1455688

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 4. november 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 65 (L 61) til sundheds- og ældreministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 65:

”Vil ministeren kommentere henvendelse af 3. november 2020 fra Brancheforeningen fore-cigaretter (BECIG), jf. L 61 - bilag 12.”

Svar:

Jeg har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet følgende udtalelse fra Sundhedsstyrelsen, hvortil jeg kan henholde mig:

”Som det er refereret i notatet fra BECIG, fremgår det af WHO's ”Electronic nicotine and non-nicotine delivery systems, A brief”¹, at ikke-gravide voksne, der ryger tobakscigaretter og som skifter til udelukkende at bruge ikke-modificerbare og passende regulerede e-cigaretter, måske kan reducere deres helbredsrisici. Det bør dog tages i betragtning, at WHO påpeger, at der fortsat mangler evidens om helbredsrisici ved langtidsbrug af e-cigaretter

Det konkluderes samtidig i notatet, at der i reguleringen ligeledes skal være fokus på at undgå, at ikke-nikotinafhængige, særligt unge mennesker, ikke begynder at bruge e-cigaretter, bl.a. ved at begrænse niveauer for og antallet af smage i e-cigaretter for at undgå e-cigare debut hos unge.

Det fremgår af bilag 2 til spm. 65, at det skønnes, at halvdelen af brugerne af e-cigaretter vil begynde at ryge igen, hvis det fremadrettet udelukkende er tilladt med tobaks- og/eller mentolsmag i e-cigaretter. Det fremgår ikke, hvad dette skøn er baseret på, og Sundhedsstyrelsen kan derfor ikke vurdere dette tal. Det kan således heller ikke bekræftes, at rygeprævalensen vil stige med 1 %-point på grund af det foreslåede smagsforbud.

Der er i den danske nationale handleplan mod børn og unges rygning lagt særlig vægt på at beskytte børn og unge. Dette gøres ved bl.a. at gennemføre tiltag, der forebygger, børn og unge bliver nikotinafhængige eller opbygger vaner, der er sammenlignelige med rygning, gennem adgang til nikotinprodukter med eksempelvis søde smage. WHO skriver i deres ”Report on the Global Tobacco Epidemic 2019”, at børn og unge, der aldrig har røget, og som bruger e-cigaretter, ser ud til mindst at fordoble deres risiko for at begynde at ryge cigaretter senere i livet.

¹ WHO/Europe ”WHO's ”Electronic nicotine and non-nicotine delivery systems, A brief”, 2020

I det omtalte WHO/Europe notat står der ligeledes: "WHO Members States that decide to regulate EN&NNDS [Electronic nicotine and non-nicotine delivery systems] may consider the options below to attain the policy objectives set by the Conference of the Parties (COP) of the WHO FCTC, which are to:

- prevent the initiation of EN&NNDS by non-smokers and young people, with special attention to vulnerable groups;
- minimize as far as possible potential health risks to EN&NNDS users and protect non-users from exposure to their emissions;
- prevent unproven health claims from being made about EN&NNDS;
- and protect tobacco-control activities from all commercial and other vested interests related to EN&NNDS, including interests of the tobacco industry"

Sundhedsstyrelsen kan ikke finde belæg for, at WHO skulle konkludere, at der ikke bør være skærpet regulering på e-cigaretter og e-væsker, og at der ikke bør indføres et forbud mod en lang række smagsstoffer.

WHO skriver samtidig i det omtalte notat, at nogle typer af e-cigaretter kan hjælpe nogle personer, der ryger, med et rygestop under visse omstændigheder, men samtidig at beviset er utilstrækkeligt til at udstede en generel anbefaling om at bruge enhver form for e-cigaretter som rygestophjælp til alle, der ryger. Så vidt Sundhedsstyrelsen er orienteret, har ingen producenter af e-cigaretter på nuværende tidspunkt ansøgt Lægemiddelstyrelsen om at få godkendt deres produkt som rygestopmiddel.

Notatet giver ikke Sundhedsstyrelsen anledning til ændre sin anbefaling om, at borgere, der ønsker et varigt rygestop, bruger de professionelle rygestoptilbud i kombination med godkendte rygestopmidler, idet evidensen viser, at denne kombination giver største sandsynlighed for et varigt rygestop.

Undersøgelse af Danskernes rygevaner

Det fremgår af Danskernes Rygevaner 2019, Delrapport 2 om e-cigaretter og opvarmet tobak, at blandt personer med et dagligt forbrug af e-cigaretter, ryger 28 % også tobak dagligt, 11 % ryger tobak lejlighedsvist, og 59 % har tidligere røget tobak. Hos personer med et lejlighedsvist forbrug af e-cigaretter, ryger 61 % tobak dagligt, 16 % ryger også tobak lejlighedsvist, og 18 % har tidligere røget tobak. Det kan således ikke udledes af denne undersøgelse, at personer, der ryger, stopper med at ryge, hvis de skifter til e-cigaretter, uanset at alle smage, som i dag, er tilladte.

Danskernes Rygevaner 2019, Delrapport 1 om nikotinafhængighed, viser, at den største andel brugere og tidligere brugere af e-cigaretter findes i aldersgruppen af 15-29-årige, hvor 4 % bruger e-cigaretter dagligt eller lejlighedsvist, og 4 % tidligere har brugt det. Til sammenligning bruger 3 % af de 30-59-årige, og 2 % af de 60+ årige e-cigaretter dagligt eller lejlighedsvist. Den største gruppe aldrig-brugere findes dermed blandt de 60+ årige, hvor 97 % aldrig har brugt e-cigaretter.

Data fra Danskernes Rygevaner kan ikke bruges til at sige noget om, hvorvidt andre smage end tobak eller mentol er en primær årsag til, at mange skifter fra at ryge cigaretter til at bruge e-cigaretter.

Data vedr. børn og unge

Respondenterne i undersøgelsen SRØG blev spurgt til, hvor de oftest køber deres e-væske. Størstedelen angiver, at de køber deres e-væske i specialbutikker, henholdsvis 29,2 % blandt de 15-17-årige, 47,9 % blandt de 18-24-årige, og 51.6 % blandt de 25-29-årige. Mange køber også deres e-væske på en dansk hjemmeside; dette gælder særligt for de 25-29-årige (24,7 %). Der er flest blandt de 15-17-årige, der køber deres e-væske af venner og bekendte (12,4 %) eller ikke køber e-væske selv, men får det af venner eller familie (18,2 %), sammenlignet med de 18-29-årige.

I bilag 1 og 2 til spm. 65 fremgår det, at undersøgelser fra Statens Institut for Folkesundhed skulle vise, at der har været et faldende forbrug af e-cigaretter blandt børn og unge siden 2014. Sundhedsstyrelsen er af Statens Institut for Folkesundhed blevet gjort opmærksom på, at det ikke er muligt at sammenligne deres 2014-undersøgelse og 2019-undersøgelse 1:1 ift. udviklingen i denne periode, bl.a. fordi spørgsmålene i de to spørgeskemaer ikke var enslydende. Statens Institut for Folkesundhed forventer, at de udkommer med en rapport i december, hvor vi tager højde for forskellene mellem de to populationer ved hjælp af kalibrering, og hvor spørgsmålene gøres sammenlignelige.

Der sker i bilagene en sammenligning mellem tal for "dagligt brug" og "har prøvet". Der er her tale om to vidt forskellige kategorier, og disse kan derfor ikke sammenholdes.

Herudover er der bemærkning til følgende tekst i bilag 1-2: *"WHO formulerer det således: "The data available so far do not, however, prove that this evident association is causal". Basisrapport 2020 fra Statens Institut for Folkesundhed bekræfter den svage kausale sammenhæng empirisk: Frafaldsprocenten for dem, der har prøvet kan – beregnet som tværsnit – beregnes til 96%".* Sundhedsstyrelsen kan oplyse, at beregningen i frafaldsprocenten, der nævnes her, ikke er foretaget af Statens Institut for Folkesundhed, ligesom beregningen ikke fremgår af SRØG-rapporten.

Statens Institut for Folkesundhed oplyser, at det ikke er muligt at benytte et enkelt målepunkt, som den offentliggjorte SRØG-rapport er, til at undersøge kausale sammenhænge. SRØG-undersøgelsen kommer til at bestå af gentagne tværsnitmålinger. For at kunne bevise en kausal sammenhæng, som den beskrevet i WHO udtalelsen, ville SRØG skulle designes som et kohortestudie, hvor de samme unge følges over tid.

Hensigten med forebyggende tiltag på tobaks- og nikotinprodukter er i høj grad at forebygge, at der kommer samme høje prævalenstal på andre tobaks- og nikotinprodukter, som der er på konventionelle cigaretter, særligt hos børn og unge. Det er således ud fra et folkesundhedsperspektiv fornuftigt at implementere virkningsfulde tiltag, før tallene viser høj grad af nikotinafhængighed hos flere børn og unge."

Med venlig hilsen